

**23. ГОДИШЊЕ САВЈЕТОВАЊЕ ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ
МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА)
СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ
НАУЧНИ СКУП СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ**

**23rd Annual Counselling of Doctors of Veterinary
Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina)
Scientific Meeting with International Participation**

**ЗБОРНИК
КРАТКИХ САДРЖАЈА
Book of Abstracts**

23.

Теслић, Бања Врућица, 6 - 9. јуна 2018.

Teslić, Banja Vrućica, June, 6th – 9th, 2018

**23. ГОДИШЊЕ САВЈЕТОВАЊЕ ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ
МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА)
НАУЧНИ СКУП СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ**

**23rd Annual Counselling of Doctors of Veterinary
Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Hercegovina)
Scientific Meeting with International Participation**

ЗБОРНИК КРАТКИХ САДРЖАЈА

Book of Abstracts

23.

Теслић, Бања Врућица, 6 - 9. јуна 2018.

Teslić, Banja Vrućica, June, 6th - 9th, 2018

Покровитељ:

ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ Милорад Додик
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Организатори:
ВЕТЕРИНАРСКА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
и
ДРУШТВО ВЕТЕРИНАРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Суорганизатори:
ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске "Др Васо Бутозан"
Факултет ветеринарске медицине Универзитета у Београду
Ветеринарски завод "Теолаб"
Ветеринарски завод "Славен"

Организациони одбор:

Предсједник: Саша Бошковић

Чланови: Радмила Чојо, Љиљана Гојић, Љубомир Калаба, Драго Сандо, Огњен Вујиновић, Мирко Алаша, Велибор Тодоровић, Ратко Мијатовић, Игор Чегар, Славиша Спасојевић, Јелена Павић, Перица Бургић, Велибор Кесић, Александар Брадић, Младен Драгичевић, Радојица Ђекановић, Драган Малиш, Радан Томић, Стеван Радић, Данијел Ковачевић, Бранислав Галић, Богослав Готовац, Зоран Дамјанац.

Секретаријат: Бранко Стевановић, Миленко Шарић, Бранко Бјелајац.

Технички секретар: Тијана Тимарац

Програмски и научни одбор:

Предсједник: Драго Н. Неђић, Главни и одговорни уредник

Чланови: Родољуб Тркуља, Драган Касагић, Ђорђе Савић, Миливоје Надаждин, Жељко Сладојевић, Весна Калаба, Рајко Латинковић, Виолета Сантрач, Горан Параш, Владо Теодоровић, Весна Ђорђевић, Миленко Стеванчевић, Марко Цинцковић, Нектариос Гиадинис, Синиша Гатарић, Славен Грбић, Бранко Велебит, Жељко Цветнић, Нихад Фејзић, Зоран Ђерић, Новалина Митровић, Негослав Лукић, Нико Миљас.

Мјесто одржавања:

Теслић, Бања Врућица, Хотел "Кардиал", 6-9. јуна 2018.

Patron:

**PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF SRPSKA Milorad Dodik
MINISTRY OF AGRICULTURE, FORESTRY AND WATER MANAGEMENT**

Organizers:

**VETERINARY CHAMBER OF REPUBLIC OF SRPSKA
and
VETERINARY ASSOCIATION OF REPUBLIC OF SRPSKA**

Co-organizers:

**PI Veterinary Institute of Republic of Srpska "Dr. Vaso Butozan"
Faculty of Veterinary medicine University of Belgrade
Veterinary Institute "Teolab"
Veterinary Institute "Slaven"**

Organizational board:

President: Saša Bošković

Members: Radmila Čojo, Ljiljana Gojić, Ljubomir Kalaba, Drago Sando, Ognjen Vujinović, Mirko Alaša, Velibor Todorović, Ratko Mijatović, Igor Čegar, Slaviša Spasojević, Jelena Pavić, Perica Burgić, Velibor Kesić, Aleksandar Bradić, Mladen Dragičević, Radojica Đekanović, Dragan Mališ, Radan Tomić, Stevan Radić, Danijel Kovačević, Branislav Galić, Bogoslav Gotovac, Zoran Damjanac.

Secretariat: Branko Stevanović, Milenko Šarić, Branko Bjelajac.

Technical Secretary: Tijana Timarac

Programme and scientific board:

President: Drago N. Nedić, Chief editor

Members: Rodoljub Trkulja, Dragan Kasagić, Đorđe Savić, Milivoje Nadaždin, Željko Sladojević, Vesna Kalaba, Rajko Latinović, Violeta Santrač, Goran Paraš, Vlado Teodorović, Vesna Đorđević, Milenko Stevančević, Marko Cincović, Nektarios Giadinis, Siniša Gatarić, Slaven Grbić, Branko Velebit, Željko Cvetnić, Nihad Fejzić, Zoran Đerić, Novalina Mitrović, Negoslav Lukić, Niko Miljas.

Venue:

Teslić, Banja Vrućica, Hotel "Kardial", June, 6th-9th, 2018

УПОРЕДНО ИСПИТИВАЊЕ ОБИМА И ТРЕНДА ПРОИЗВОДЊЕ МЛЕКА У СРБИЈИ И РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Дејан Перич^{1*}, Снежана Булајић¹, Јасна Ђорђевић¹, Тијана Ледина¹,
Радмила Марковић¹, Миленко Шарић², Милан Ж. Балтић¹

¹Факултет ветеринарске медицине, Универзитет у Београду, Београд, Србија

²Пољопривредни факултет, Универзитет у Бањој Луци, Бања Лука, Република Српска

*Коресподентни аутор, e-mail: dejanperic235@yahoo.com

Кратак садржај

Млеко је намирница која садржи хранљиве састојке потребне за раст и развој и представља извор липида, протеина, аминокиселина, витамина и минерала. Садржи имуноглобулине, хормоне, факторе раста, цитокине, нуклеотиде, полиамине, ензиме и биоактивне пептиде. Садржај олеинске киселине, коњуговане линолеинске киселине, омега-3 масне киселине и масних киселина кратких и средњих ланаца може промовисати позитивне ефекте млека на здравље. Циљ овог рада био сакупљање, анализа и интерпретација података о количини производње крављег, овчијег и козијег млека на подручју Србије и Републике Српске у периоду 2011-2017 године. Подаци су преузети из архива Републичког завода за статистику Републике Србије и Републичког завода за статистику Републике Српске. Након тога подаци су статистички обрађени. Просечна годишња производња крављег млека у Србији у периоду 2011-2017 била је $1483,00 \pm 22,96$ (96,99%), овчијег $15,86 \pm 3,53$ (1,03%) и козијег $35,43 \pm 4,79$ (2,31%) милиона литара. У истом периоду просечна производња крављег млека у Републици Српској била је $321,89 \pm 12,99$ (97,91%), овчијег $4,53 \pm 0,78$ (1,38%) и козијег $2,33 \pm 0,18$ (0,71%) милиона литара. Линија тренда која се добија као резултат статистичке обраде података о количини произведеног крављег, овчијег и козијег млека у периоду 2011-2017 године показује континуиран раст производње млека у Србији и континуиран пад производње млека у Републици Српској. Иако број музних крава, оваца и коза на подручју Србије опада, производња млека расте због тенденције фармера ка примени савремене технологије у исхрани и узгоју животиња, чиме се повећава млечност грла. Разлог смањења количине произведеног млека у Републици Српској треба тражити у чињеници да је све мањи број великих фарми са преко 100 музних грла, а производња се концентрише на малим сточарским газдинствима. Последица овакве праксе може бити смањена млечност музних грла, губљење континуитета у производњи, али и изостанак повећања

производних капацитета. За рурално подручје Србије и Републике Српске производња крављег, овчијег и козијег млека представља значајну развојну шансу, али у процесу европских интеграција долази до пада броја мањих фарми млечних грла као и мањих млекара и очекује се укрупњавање производних капацитета у овом сектору што показују искуства земаља у окружењу. Овакав тренд је заступљен у Србији и сразмерно томе види се пораст производње млека у протеклом периоду.

Кључне речи: млеко, производња, Србија, Република Српска

Захвалница: Овај рад је финансиран од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја у оквиру Пројекта ТР31034.

COMPARATIVE TESTING OF VOLUME AND CURRENCY OF MILK PRODUCTION IN SERBIA AND REPUBLIC OF SRPSKA

Dejan Perić^{1*}, Snežana Bulajić¹, Jasna Djordjević¹, Tijana Ledina¹,
Radmila Marković¹, Milenko Šarić², Milan Ž. Baltić¹

¹Faculty of Veterinary Medicine, University of Belgrade, Belgrade, Serbia

²Faculty of Agroculture, University of Banja Luka, Banja Luka, Republic of Srpska

*Corresponding author, e-mail: dejanperic235@yahoo.com

Abstract

Milk contains nutrients needed for the growth and development and is the rich source of lipids, proteins, amino acids, vitamins and minerals. Milk also contains immunoglobulins, hormones, growth factors, cytokines, nucleotides, polyamines, enzymes and bioactive peptides. Oleic acid, conjugated linoleic acid, omega-3 fatty acids and short and medium chain fatty acids from milk can promote the positive health effects. The aim of this study was to gather, analyze and interpret the data regarding the cow, sheep and goat milk production in Serbia and Republika Srpska in the period 2011-2017. The data were collected from the archives of the Statistical Office of the Republic of Serbia and Institute of Statistics of the Republic of Srpska. The average annual production of cow milk in Serbia in the period 2011-2017 was $1483,00 \pm 22,96$ (96,99%) million liters, of sheep milk $15,86 \pm 3,53$ (1,03%) million liters and of goat milk $35,43 \pm 4,79$ (2,31%) million liters. In the same period, average production of cow milk in Republika Srpska was $321,89 \pm 12,99$ (97,91%) million liters, of sheep milk was $4,53 \pm 0,78$ (1,38%) million liters and of goat milk was $2,33 \pm 0,18$ (0,71%) million liters. The trend line of the quantity of cow, sheep and goat milk produced in the period 2011-2017 shows the continuous increase in milk production in Serbia and the continuous decline in milk production in Republic of Srpska. Although the number of dairy cows, sheep and goats in Serbia is decreasing, milk production is growing due to the farmers' tendency to apply modern technologies in feeding and breeding animals. The reason for the milk production decrease in the Republic of Srpska is the fact that the number of large farms with more than 100 dairy animals is reduced, and the production is concentrated around small dairy farms. The consequences of such practice may be reduced quantity of the milk, loss of continuity in production and the stagnation of production capacity. The production of cow, sheep and goat milk may present opportunity for the development of rural areas in Serbia and the Republic of Srpska. However, along the process of European integration there is a

decline in the number of smaller dairy farms and small dairies, and the production capacities in this sector are expected to grow. This trend is represented in Serbia and in proportion to this, the increase in milk production in the past period is seen.

Key words: milk, production, Serbia, Republic of Srpska

Acknowledgments: This paper was supported by Ministry of Education, Science and Technological development, Republic of Serbia, through the funding of Project No 31034

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

636.09(048.3)

ГОДИШЊЕ савјетовање доктора ветеринарске медицине
Републике Српске (Босна и Херцеговина) са међународним
учешћем (23 ; 2018 ; Теслић)

Зборник кратких садржаја / 23. годишње савјетовање доктора
ветеринарске медицине Републике Српске (Босна и Херцеговина)
са међународним учешћем, Теслић, 6-9. јуна 2018. = Book of
Abstracts / 23rd Annual Counselling of Doctors of Veterinary Medicine
of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina) with International
Participation Teslić, June 6th-9th 2018. ; [организатори Ветеринарска
комора Републике Српске и Друштво ветеринара Републике
Српске] ; [организациони одбор Саша Бошковић [и др.] ;
[главни и одговорни уредник Драго Н. Недић]. - Бања Лука :
Ветеринарска комора Републике Српске, 2018 (Зворник :
Vadcom). - 200 стр. ; 25 cm

Ћир. и лат. - Упор. срп. текст и енгл. превод.

ISBN 978-99955-770-5-6

COBISS.RS-ID 7420184